

ŽIVOT VÍRY

Proměna
společnosti
evangeliem

V Severní
Koreji
víra neumřela
/ 7

M. a K. Okáčovi
o nemoci
i o naději
/ 8

Čtyři kaplani:
svědectví
i ve smrti
/ 24

**Když
bolí duše**

**Terapii, nebo
pastoraci?**

Co najdete v tomto čísle

ÚVODNÍK

- 4 Popel, pokání... pomoc?**
Petr Kučera

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

- 6 Mladí lidé v církvi**
Martin Penc
- 7 Severní Korea:
Bůh jedná za ostnatým
drátem**
Aliya Kuykendallová

ROZHOVOR

- 8 Mít naději, že i s nemocí
má život smysl**
Martin a Kateřina Okáčovi

TÉMA: KDYŽ BOLÍ DUŠE

- 12 Fyziologická porucha,
nebo duchovní problém?**
Tereza Hejnicová
- 15 Myslíte, že potřebuju
psychologa?**
Pavel Raus

- 17 Co neříkat člověku
v depresi**
Ráchel Bícová

- 18 Je to všechno moje vina?**
Ida Pencová

MŮJ PŘÍBĚH

- 20 Připravovala jsem
vlastní pohřeb**
Tony Kalmová

- 21 Vetřelec**
Tereza Krejčí

- 22 Jako bych měl v hrudi
kostku ledu**
David Svačina

VZTAHY, RODINA

- 23 Nedobrovolně svobodní
v církvi**
Lenka Mikisková

Z HISTORIE

- 24 Zkáza parníku Dorchester**
Jaroslav Pleva
- 25 Dobrá zpráva
působí jako balzám**
Miloslav Kloubek

PŘIPRAVUJEME

- **Hana a Ota Pinknerovi**
 - rozhovor o hudbě, manželství a životních etapách
- **téma: Chvály v církvi**
 - teologické mýty o chválách
 - rozhovor s Janou Zubajovou ze skupiny Heartbeat
 - co nás ruší při uctívání
- **Jak se vedou slepí?**
 - úvodník Miloše Poborského

4
Popel, pokání... pomoc?
únorová příprava na Velikonoce

7
„Zemřu, když se nepokloním?“
sdílení evangelia v Severní Koreji

8
**„Nejhorší je,
že problém není vidět“**
manželé Okáčovi o životě s nemocí

12
Léky proti démonům?
co stojí za psychickými nemocemi

20
Vrátila jsem se k životu
příběh Tony Kalmové

24
Zkáza parníku Dorchester
statečná oběť čtyř kaplanů

ŽIVOT VÍRY

PROMĚNA
SPOLEČNOSTI
EVANGELIEM

ROČNÍK 34 / ÚNOR 2023

CENA 59 Kč / 2,10 €

Život víry je měsíčník vydávaný Křesťanskou misijní společností (KMS), která sdružuje různá křesťanská společenství, organizace a jednotlivce. KMS slouží k vzájemnému dorozumění křesťanských pracovníků, kteří usilují o misií a o jednotu křesťanů ve světle Písma. Chce napomáhat k duchovnímu růstu a vzdělávání křesťanů a místních sborů. KMS chce sloužit Božímu lidu. Snaží se o prohloubení vztahů mezi křesťany a usiluje o probuzení.

PŘEDPLATNÉ A DISTRIBUCE

Časopis objednávejte pomocí formuláře na webu www.zivotviry.cz nebo na e-mailové adrese predplatne@zivotviry.cz, popř. na tel. čísle 284 841 922.

Předplatné lze zahájit kterýmkoli měsícem roku. Jednotlivá čísla lze zakoupit také v **audioverzi** a jako **PDF** (viz www.zivotviry.cz).

Předplatné, distribuce a reklamace **na Slovensku**: SK Christiana Bratislava, tel.: +421 915 317 476 (volat po 15:00 nebo SMS), e-mail: zivot.viry@christiana.sk

Distribuce **pro zrakově postižené** elektronicky: Diakonie ČCE, tel.: 222 316 306, szp@scps.diakonie.cz

Šéfredaktor: Mgr. Tomáš Coufal

Redakce: Mgr. Kateřina Coufalová, Ing. arch. Tomáš Dittrich, Mgr. Jitka Evanová

Redakční rada: Ing. arch. Tomáš Dittrich, Ing. Lubomír Ondráček, Mgr. Jiří Unger, Ing. arch. Kateřina Hodecová

Sazba: Ondřej Pumr

Korektury: Mgr. Kateřina Coufalová, Zdenka Brázdilová, Mgr. Tomáš Coufal

Výtvarná spolupráce: Pavel Bosman

Tisk: Grafotechna Plus, s. r. o.

Redakce a administrace

KMS – Život víry, Primátorská 41, 180 00 Praha 8
tel.: 284 841 922, e-mail: redakce@zivotviry.cz,
web: www.zivotviry.cz

Vydavatel: KMS, IČ 539 147, MK ČR E 6094, ISSN 1210-43-45

Uzávěrka **rádkové i plošné inzerce** je druhého dne předchozího měsíce. Později zadané inzertní zařadíme dle možnosti, s 50% příplatkem.
Podmínky inzerce: <http://zivotviry.cz/inzerce>

Za obsah podepsaných článků odpovídají autoři. Redakce si vyhrazuje právo zaslané příspěvky krátiť. Snažíme se publikovat původní texty. Pokud články, které nám posíláte, chcete zveřejnit i jinde, prosíme, abyste nás o tom informovali.

Přetiskování článků či jejich delších částí bez písemného svolení redakce se zapovídá, přetiskování kratších částí (do jednoho odstavce) možno pouze s uvedením přesné citace (včetně ročníku, názvu článku a strany). Jednotlivé články možno šířit prostřednictvím xerokopii, pouze zdarma.

Číslo vychází koncem předchozího měsíce a je distribuováno během první poloviny měsíce.

Vydávání podpořili

QUANTUM | RENOMIA NETWORK

Milý čtenáři,

apoštol Pavel občas říká věci, které jsou pro nás těžko přijatelné. Zatímco k tomu, že napomenul Petra z pokřtěctví, se hlásí i z odstupu (Ga 2,14), při verbálním napadení velekněze to bylo jinak: **Pavel mu řekl: „Tebe bude bít Bůh, ty obílená stěno...“** Ti, kdo stáli poblíž, řekli: **„Ty tupíš Božího velekněze?“** Pavel řekl: **„Nevěděl jsem, bratři, že je veleknězem. Vždyť je napsáno: „Vládci svého lidu nebudete zlořečit.“** (Sk 23,3–5) Pavlovo pokání proběhlo rychle a zřejmě bez emocí. To však neznamená, že to nebylo pokání.

O Timoteovi Filipským napsal: **Nemám nikoho jiného stejně smýšlejícího, jenž by se upřímně staral o vaše dobro; neboť všichni hledají svých věcí, a ne věcí Ježíše Krista.** (Fp 2,20–21)

A podobně Timoteovi: **Při mé první obhajobě nikdo při mně nebyl, nýbrž všichni mě opustili.** (2Tm 4,16) Zde to není tak konfliktní, protože nešlo o dopis, který měl být čten veřejně, ale ani pro samotného Timotea to patrně nebylo snadné, zvláště když věděl jmenovitě, kdo Pavla mohl podpořit, ale neudělal to. Radši úplně pomímám Pavlův výsměch křesťanům judaistům, když jim píše, ať se k obrázce nechají rovnou vykastrovat (Ga 5,12). To je opravdu silné kafe.

Všechny uvedené Pavlovy výroky se vymykají standardům našeho církevního prostředí. Možná by za ně Pavel byl dnes napomínán; nebo ne, ale my vedoucí bychom s ním měli problém. Tyto výroky by mohly být hříšné (ten ze Sk 23,3 hříšný opravdu je), ale u Pavla v nich není sebestlást, jen otevřeně, roztržené srdce. Pokud je v srdci nečistota (doutnající zranění, pocit méněcennosti, ambice se realizovat aj.), je taková spontánní otevřenost škodlivá.

V našich sborech nejradši nikoho nejmenujeme: **„Jeden bratr řekl tohle, druhý udělal támhleto, dva bratři onemocněli covidem.“** Máme obavy, abychom se uvedením jmen někoho nedotkli a aby to, když řekneme, o koho šlo, nebyla pomluva. To jsou určitě závažné důvody pro opatrnost. Nicméně když o někom mluvil Pavel, téměř vždy ho jmenoval. U těch, které neuváděl jménem, adresáti listů často věděli, o koho běží (např. u krvesmilníka z 1K 5 nebo u falešných učitelů z Ga 5,12).

Někoho jmenovat s sebou vždycky nese rizika, kterým se (často z pohodlnosti či ze zvyku) snažíme vyhnout. Pavel korintským křesťanům napsal: **Lidé z domu Chloé mi o vás oznámili, moji bratři, že jsou mezi vámi spory.** (1K 1,11) Jednak se Pavel dotkl choulostivé situace ve sboru, jednak z lidí z domu Chloé udělal „bonzáky“. Možná bylo dobře, že si Pavlovi stěžovali, možná si ale nestěžovali správným způsobem nebo si vůbec stěžovat neměli – to už teď nepoznáme. Ať je to tak, nebo tak, Pavel je otevřený. Myslím, že mu rozumíme. Otázka je, jsme-li ochotni to dělat taky tak.

S touto veřejnou otevřeností se v církevních kruzích, kde se pohybuji, prakticky nesetkávám. Všechno se řeší soukromě (ať nedím pokoutně). Vytvořila se až jakási kultura decentnosti, korektnosti a útlocitného brání ohledů, která působí křesťansky, ale od toho, jak žil a sloužil Pavel, se liší. Pavel totiž spory a stranictví v korintském sboru řešil veřejně, přestože z kontextu obou dochovaných listů Korintským vidíme, že jeho pozice nebyla pevná.

Jinde píše: **Napomínám Euodii a napomínám Syntychu, aby stejně smýšlely v Pánu.** (Fp 4,2) Nejednota těch dvou dam asi nezůstávala lidem ve filipském sboru skrytá, ale Pavel z ní dělá všeobecné politikum. Tím, že veřejně žádá pastoračního pracovníka, patrně Lukáše, aby se do toho vložil, pravděpodobně urychluje řešení sporu (Fp 4,3).

Timoteovi postupně připomíná pět výtečníků, kteří mu zneprjemňovali život: **Viš o tom, že se ode mne odvrátili všichni, kdo jsou v Asii, mezi nimi Fygelos a Hermogenés.** (2Tm 1,15) **Vyhýbej se prázdným světským řečem, neboť ti, kdo tak mluví, budou stále víc postupovat k bezbožnosti a jejich nauka se bude šířit jako sněh.** Patří k nim i Hymenaios a Filétos... (2Tm 2,16–17) **Démas mě totiž opustil, protože více miloval tento svět...** (2Tm 4,10a)

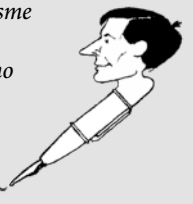
O ostré hádce Pavla s Barnabášem (Sk 19,39) moc informací nemáme. Zdálo by se, že pravdu měl Pavel, protože kniha Skutků pak popisuje Pavlova, ne Barnabášovu službu, ale není to jisté.

Pavel se nerozpokoval veřejně říkat negativní věci, jestliže to byla pravda. V tom připomínal Ježíše a v tom se liší od mnohých dnešních vedoucích a sborů na Západě a vůbec od přístupů euroatlantické kultury. Je paradoxem, že západní decentnost a úsilí chránit soukromí každého občana, např. pověstné, v některých případech užitečné, jindy absurdní GDPR, jsou odvozeny z biblických principů. Zatímco ale Pavel se v rámci společenství a bratrské lásky nebál jmenovat lidi, aniž by se jich zeptal, jestli o nich může mluvit, GDPR chce jakési „chození ve světle“ zařadit formálně, ne na základě vztahů (v nekřesťanském společenství je něco takového prakticky nemožné), a proto bude jen chabým pokusem o to, co se instituční cestou vyřešit nedá.

Je církev instituce, nebo rodina? V rodině, pokud je to jen trochu možné, lidí, se kterými jsme v kontaktu, jmenujeme. Bylo by absurdní, kdybych své dceři řekl: **„Jeden z našich synů má covid.“** Myslela by si, že jsem se zbláznil, když jí neřeknu, který. Zneklidněn a inspirován Pavlem jsem si dal zásadu lidi jmenovat, pokud k tomu, abych je nejmenoval, nemám jasný biblický důvod. Snadné to ale není – lidé kolem mají s mou otevřeností občas potíže, takže už někdy radši nic neříkám, abych si ušetřil starosti.

Když se na Pavlovy výroky dívám, mám pocit, že by v našich společenstvích narázal možná ještě víc. Znamená to, že jsme svatější než Pavel, nebo že jsme se vzdálili některým rysům biblického křesťanství?

Tomáš Dittrich

Popel, pokání... pomoc?

Připravit se na Velikonoce

PETR KUČERA

Únor pro mě vždy byl a je začátkem očekávání na daleké Velikonoce. Zpravidla někdy v druhé polovině druhého měsíce roku začíná tzv. postní období. Jeho prvním dnem je Popelční středa. Už léta má tento den pevné místo v mém kalendáři. Letos je jím 22. únor.

Do významných dní února však nedávno přibyl 24. den tohoto měsíce. Temné datum loňského roku. Zřejmě navždy si budu pamatovat, jak mi v noci pípla esemeska. Nevěřil jsem jejímu obsahu. Sešel jsem po tmavých schodech do kanceláře k počítači. Za chvíli se mi na monitoru rozsvítila mapa Ukrajiny. Její plocha byla pokryta symboly výbuchů ve velkých městech. Začala válka. Vladimír Vladimirovič spustil „speciál-

**Smyslem půstu není
dieta, nepříjemné
odříkání. Má nás učinit
svobodnějšími.**

ní vojenskou operaci“. Od toho dne lépe rozumím povzdchům svých rodičů a prarodičů na výročí 14. března (obsazení Československa) nebo 21. srpna (okupace „sprátelenými“ vojsky). K datům, u kterých si vždy povzdychnu, přibyl 24. únor. Navždycky.

Ale zpět k půstu. Popelční středa je pro nás protestanty stále ještě trochu cizí. A možná už ne. Její myšlenka není k zahoení. Pro mě začala hrát roli někdy v období vysokoškolských studií. Blahoslavený den prvního setkání s tímto svátkem. Poprvé mi ji připomněl, jen tak mimoděk, jeden kazatel při oznámení na konci biblické hodiny. Popelční středa! Už jen ten název zněl tajemně. Lákal k poznání a uchopení.

O několik let později přišlo nadějně předjaří roku 1990. Začaly svobodné časy. Tehdy jsme zakládali ekumenické společenství studentů vysokých škol. Ve středu po jakési poradě jsme se rozcházeli. Jeden z katolických bratrů, spolupracovníků, se ke mně naklonil. Tajemně a nespěšně mi pošeptal, že dnes spěchají, protože mají „popelce“, ale to my prý asi moc neznáme. Konec věty zněl spíš omluvně než vyčítavě. Vzpomněl jsem si na onu dávnou biblickou hodinu. Ten večer jsem poprvé nespěšně navštívil svou první popelční bohoslužbu. Moc jsem nechápal, ale tušení něčeho lákavého přede mnou šlehalo jako plamének.

Dnes už vím o trochu víc. Název „popelční“ odkazuje na kající sypání popela na hlavu ve starozákonních dobách. Tím dnem začíná čtyřicetidenní (bez nedělí) příprava na Velikonoce – půst. Končí Nedělí vzkříšení.

Začít jedním dřepem

Smyslem půstu však není dieta, prožití nepříjemného odříkání a tlaku v žaludku. Má to být užitečný půst, který přinese do života zjednodušení či nějakou pravidelnost a učiní nás svobodnějšími. Může jít třeba o takovou drobnost, jako je zřeknutí se kávy nebo alkoholu, nějakého nadbytečného jídla, spaní s mobilem, hraní her, zavedení postního dne v týdnu nebo opravdového dne odpočinku. Může jít o závazek ve čtení Písma, rozhodnutí přečíst nějakou kvalitní předvelikonoční knihu.

Vědomí, že je to jen na určitou omezenou dobu, je příjemné a závazek ulehčující. Na konci období však mohou některé dobré postní závazky prosáknout do našeho života a stát se jeho pravidelnou součástí. Mám rád přírovnání k lázním: Jsou dobré nejen léčebnými účinky, ale i úpravou životního rytmu a stylu, odpočinkem. Uzdravující návyky se mohou proměnit v návyky posvěcené.

Období půstu je i časem pokání. Půst nás totiž učiní citlivějšími na to, čím jsme svázáni. Jak píše Elizabeth O'Connorová: „Začala jsem vidět, že vydržet bez jídla zdaleka nebylo cílem půstu. Pomohlo mi to, že jsem začala pocítovat hlad. Začala jsem půst od jídla spojovat s jinými oblastmi života, kde jsem dříve jednala na základě náhlých pohnutek... Abych byla spokojená, nemusela jsem si už nutně sednout v autobuse ani být v létě v chládku a v zimě v teple... Začala jsem přemýšlet, co znamená plně podřídit život Bohu.“ Ano, zavést postní čas je dobré. Ne nadarmo někteří nevěřící muži jako jakousi ozvěnu církevního roku zavědli „suchý únor“.

Půst je na základě mé zkušenosti jednak boj s vlastní leností, jednak učením se odhadnout míru svých závazků. Kolikrát jsem si dal až příliš velké cíle, a potom všechno vzdal.

Lepší je začít například jen s chlebovým či zeleninovým půstem. Udělat třeba pouze jeden dřep, a další den vám to bude trapné a uděláte raději dva, potom tři. Lenost a zaběhanost ztrácejí sílu. Izajáš mluví krásně o půstu jako o „rozvázání okovů svévole“ (Iz 58,6). Nadechnutí se ovzduší Boží svobody. Svoboda se však vůbec nelíbí Zlému. Když už vás nemůže stáhnout do těžkých okovů nesvobody, používá taktiku života v běžné šedi: „Nějak je a nějak bylo.“ Proto je dobré poznat, že může být mnohem lépe. K tomu může trochu odřeknutí pomoci.

Kapky dělají moře

Období půstu bude letos více umocněné vědomím, že nedaleko od nás, skoro u souseqů, trpí lidé pusty nedobrovolnými. Žijí často bez jídla, bez tepla, bez elektrických spotřebičů. A my jsme si zde v pohodlí na přítomnost nedaleké války zvykli. První tři měsíce po napadení Ukrajiny Putinovým Ruskem byly pro mě plně zděšení a odhodlání pomoci každému, kdo o pomoc požádal. Byl jsem skoro na prašky: telefony, na uších sluchátka, východní nocležníci, e-maily i cesty na Ukrajinu... Nadále pomáhám, nadále jsem ve styku se svými přáteli a jsem součástí struktur, které pomoc organizují. Ale přesto jsem sám překvapen, jak se člověk snadno může „otřepat“, jako psík po vykoupaní, a přivyknout životu v blízkosti utrpení.

A tak letošní půst bude jistě ovlivněn smutným datem 24. února. Původním smyslem půstu bylo vzdát se jídla, oblečení, cenných věcí ve prospěch těch, kteří nic nemají. Snad je to výzva, jak nějak chytře a moudře postní období umocnit. Před rokem jsme uprostřed prosociálně smýšlející Evropy těžko hledali opravdu potřebného. Nyní s hledáním potřebných nebudeme mít problém. Stačí se podívat na pár fotek. Přichází naopak rozhodovací paralýza. Pomáhat těm, kdo se sem přestěhovali? Nemají se přece špatně. Pomáhat těm na východě? Má to smysl, když nikdo neví, jak válka dopadne? A když už pomáhat u ruských hranic, potom kde? Na severu, na jihu, někde uprostřed? A proč nepomáhají bohatí Ukrajinci, o kterých se postupně dozvídáme?

Tyto otazníky nic nemění na tom, že kousek od nás jsou lidé ztraceni uprostřed zvuků letadel, do velké míry odříznuti od civilizace. A nám nezbyvá než hledat, kde a komu pomoci. Hledat, kdo dělá dobrou a co nejadresnější pomoc, na kterou jsou velké humanitární organizace krátké. Znovu a znovu se vracím ke slovům svého ukrajinského kamaráda-pastora, že kapka za kapkou dělá moře.

Přichází únor. Pro některé suchý únor. Pro některé postní únor. Pro některé únor umocněný válečnou situací. „Půst je vážný čas,“ zaslých jsem kdysi v kostele právě o Popelční středě v malém kostelíku pod Beskydami. Tak vám přeji vážný a požehnaný únor, ať ho prožijete jakkoliv. ■

Ing. Petr Kučera je kazatelem CB Bratislava a místopředsedou rady Dorostové unie.